

Nejvyšší soud

prostřednictvím

Krajského soudu
v Ústí nad Labem

ke sp. zn. 2 T 3/2016

Obviněný Mgr. M. M. – dovolání

Podle § 265d odst. 1 písm. a) trestního řádu a ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 trestního řádu podávám v neprospěch obviněného Mgr. M. M.,

d o v o l á n í

proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13.11.2017 sp. zn. 6 To 4/2017, to proti výroku, kterým byl podle § 257 odst. 1 písm. c), § 223 odst. 1 trestního řádu z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. b) trestního řádu zrušen rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14.10.2016 sp. zn. 2 T 3/2016 v bodu II. výroku o vině a trestní stíhání obviněného bylo zastaveno,

a to z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. f) a g) trestního řádu, neboť bylo rozhodnuto o zastavení trestního stíhání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí a zároveň toto rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku.

O d ů v o d n ě n í:

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14.10.2016 sp. zn. 2 T 3/2016 byl pod bodem II. výroku o vině obviněný Mgr. M. M. shledán vinným trestným činem zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění účinném do 31.12.2009 (dále jen "trestní zákon"), kterého se měl dopustit jednáním popsaným ve výroku o vině tohoto rozhodnutí, spočívajícím v tom, že

II.

*v době od 5.9.2008 do 13.10.2009 v D. jednak jako ředitel, prokurista a jediný člen představenstva společnosti K., a. s., a od 30.3.2009 pod obchodní firmou M., a. s., IČ ***, se sídlem *** a jednak jako jednatel společnosti K., s. r. o., IČ ***, se sídlem ***, tedy jako osoba jednající za uvedené společnosti, které shodně podnikají v oblasti výroby a prodeje nožů, sekáčů, vrtáků, rozbrušovacích či vrtacích korunek a dalších nástrojů pro doly, lomy a stavebnictví, v úmyslu získat neoprávněný prospěch pro společnost K., s. r. o., na úkor společnosti K., a. s., (M., a. s.), když*

a) nejpozději dne 5.9.2008 jako ředitel, prokurista a jediný člen představenstva společnosti K., a. s., uzavřel dohody o rozvázání pracovního poměru ke dni 7.8.2008 se zaměstnanci společnosti K., a. s., a to nejméně s R. B., J. H., V. H., J. V., J. Š., Ing. V. Š., J. S. a T. R., se kterými zároveň jako jednatel společnosti K., s. r. o.,

uzavřel nové pracovní smlouvy se stejným druhem a místem výkonu práce, když ti to se stali od 8.9.2008 zaměstnanci společnosti K., s. r. o., přičemž žádné nové zaměstnance do společnosti K., a. s., nepřijal, čímž znemožnil řádné podnikání a další rozvoj společnosti K., a. s., a zároveň tak získal pro společnost K., s. r. o., neoprávněnou konkurenční výhodu na trhu výroby a prodeje nožů, sekáčů, vrtáků, rozbrušovacích či vrtacích korunek a dalších nástrojů pro doly, lomy a stavebnictví,

b) v době od 16.9.2008 do 13.10.2009 rozhodl jako ředitel, prokurista a jediný člen představenstva společnosti K., a. s., (M., a. s.) o prodeji výrobků a dalšího zboží do společnosti K., s. r. o., za takových cenových podmínek, aby společnost K., s. r. o., mohla totéž zboží prodat se ziskem jak stávajícím obchodním partnerům společnosti K., a. s., (M., a. s.), tak i dalším novým zákazníkům společnosti K., s. r. o., přičemž se jednalo o případy, podrobně popsané ve výroku o vině, vše za celkovou částku ve výši 668.301,64 Kč bez DPH, přičemž totéž zboží v době od 16.9.2008 do 13.10.2009 na základě jeho rozhodnutí prodala společnost K., s. r. o., obchodním partnerům, převážně bývalým zákazníkům společnosti K., a. s., (M., a. s.), za celkovou částku ve výši 836.519,94 Kč bez DPH, opět v případech podrobně popsanych ve výroku o vině, v důsledku čehož společnost K., s. r. o., získala na úkor společnosti M., a. s., neoprávněný prospěch nejméně ve výši 168.218,30 Kč bez DPH.

Za to a za trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 trestního zákona, kterým byl shledán vinným v bodu I. výroku o vině, byl obviněný podle § 248 odst. 2 trestního zákona za použití § 35 odst. 1 trestního zákona odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 1 rok, jehož výkon mu byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 trestního zákona podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců. Podle § 59 odst. 2 trestního zákona bylo současně obviněnému uloženo, aby ve zkušební době podle svých sil uhradil poškozenému škodu, způsobenou trestným činem a podle § 49 odst. 1 trestního zákona byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti. Postupem podle § 228 odst. 1 trestního řádu potom bylo rozhodnuto o nároku poškozeného na náhradu škody.

Uvedený rozsudek krajského soudu napadl obviněný odvoláním, z jehož podnětu Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 13.11.2017 sp. zn. 6 To 4/2017 podle § 257 odst. 1 písm. c), § 223 odst. 1 trestního řádu z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. b) trestního řádu rozsudek soudu prvního stupně zrušil a pod body I. a II. trestní stíhání obviněného pro oba skutky zastavil.

Pokud jde o závěry vrchního soudu stran promlčení trestního stíhání pro skutek, kterým se měl dopustit trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 trestního zákona, tedy popsaného v bodu I. výroku jeho usnesení, je namístě se s ním ztotožnit, neboť vrácení částky 1.400 Kč dne 11.5.2009 patrně nelze bez dalšího považovat za ukončení defraudačního útoku obviněného, když dříve svěřené prostředky už v danou dobu mohly být obviněným přisvojeny (resp. není zde skutkové zjištění podkládající jiný závěr). Stran druhého z projednávaných skutkových dějů, jenž je uveden v bodu II., však již názor druhostupňového soudu akceptovat nelze.

Vrchní soud k této problematice konstatoval, že není co vytknout úvahám krajského soudu, pokud jde o část předmětného skutkového děje, uvedenou pod bodem II./a).

K části popsané pod bodem II./b) potom zmínil, že jednak nebyl zcela správně vyčíslen neoprávněný prospěch na straně společnosti K., s. r. o., což ovšem nebylo s ohledem na další okolnosti zásadní. Zejména totiž bylo dovozeno, že tato část obsahuje další dvě dílčí jednání obviněného, a to nejprve prodej zboží společností K., a. s., (později M., a. s.) za pro ni nevýhodných cenových podmínek společnosti K., s. r. o., což údajně lze pod obžalobou navrhovanou skutkovou podstatu trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 trestního zákona podřadit, a posléze prodej tohoto zboží bývalým obchodním partnerům společnosti K., a. s., což již takto právně posoudit není možné. Proto vrchní soud dovodil, že citovaný trestný čin byl ukončen dříve, než uvedl soud prvního stupně, a to ukončením prodeje zboží mezi společnostmi, na jejichž podnikání se obviněný podílel, tedy k datu 12.11.2008. S přihlédnutím, k tomu, že trestnost trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 trestního zákona zanikla podle § 67 odst. 1 písm. c) trestního zákona po pěti letech od zmíněného data, tedy 12.11.2013, aniž by nastala některá skutečnost způsobující přerušení, promlčení a usnesení o zahájení trestního stíhání bylo obviněnému doručeno až dne 18.4.2014, bylo nutné trestní stíhání obviněného i pro tento delikt zastavit.

Trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 trestního zákona se dopustil ten, kdo jako pracovník, člen orgánu, společník, podnikatel nebo účastník na podnikání dvou nebo více podniků nebo organizací se stejným nebo podobným předmětem činnosti v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch uzavřel nebo dal popud k uzavření smlouvy na úkor jedné nebo více z nich. Toto ustanovení chránilo organizace nebo podniky se stejným nebo podobným předmětem činnosti, na jejichž podnikání se pachatel účastnil, před jakoukoli smlouvou, která by byla uzavřena tak, že by jednu nebo více z nich znevýhodnila. Nemuselo jít přitom o smlouvu, která by byla uzavřena mezi organizacemi nebo podniky, v nichž byl pachatel činný, ale mohl být smluvní stranou i třetí subjekt. Nebylo ani nutné, aby se smlouva týkala předmětu činnosti těchto organizací nebo podniků, který je jim společný, přímo. Mohlo jít např. i o smluvní zajištění podmínek rozhodných pro provoz obchodní organizace, jako je nájem prostorů pro její kanceláře apod. (srov. rozhodnutí publikované pod č. 36/2000 Sb. rozh. tr.).

Nevýhodnost uzavřené kupní smlouvy mohla mimo jiné spočívat již ve skutečnosti, že jedna z organizací byla takovouto smlouvou zbavena majetku sloužícího k jedinému reálně fungujícímu podnikání, a tím jí bylo znemožněno i toto podnikání samotné, z jehož výnosů byla organizace v době před uzavřením smlouvy schopna hradit své závazky, např. nesplacený bankovní úvěr. Nevýhodnost se mohla projevit též v nižší smluvní ceně, než za jakou mohl být určitý majetek jedné z organizací ve skutečnosti prodán, případně v tom, že byl prodán nesolventnímu kupujícímu, s dlouhou dobou splatnosti kupní ceny, takže organizace, na jejíž úkor byla smlouva uzavřena, nemohla své závazky uhrazovat ani z prostředků získaných uskutečněným prodejem. Čin musel být spáchán v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch. Ty mohly být materiální i nemateriální povahy a mohly mít jakoukoli podobu. Zpravidla se jednalo o výhody nebo prospěch hospodářské povahy (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.2.2000 sp. zn 4 Tz 2/2000).

Stran jednání, popsaného pod bodem II./b) výroku usnesení soudu druhého stupně, je zřejmé, že obviněný, jinak zjevně člen orgánů dvou podniků se stejným předmětem činnosti, činil kroky, které ve svém důsledku – a k jinému ani vést

nemohly – směřovaly ke zvýhodnění, resp. prospěchu společnosti K., s. r. o., na úkor společnosti K., a. s., kdy obviněný nejprve bez náhrady převzal zaměstnance druhého jmenovaného subjektu a sjednal s nimi pracovní poměr ve společnosti K., s. r. o. Následně potom za podmínek výhodných pro K., s. r. o., nakoupil od společnosti K., a. s., zboží, s nímž obě právnické osoby obchodovaly, když stav věci a záměry obviněného do jisté míry dokresluje zjištění soudu prvního stupně, podle něhož společnost K., s. r. o., dluží společnosti K., a. s., právě za dodávky zboží 1.438.598,70 Kč.

Tím se ovšem cíle obviněného nevyčerpaly, stejně jako jeho snaha navýšit neoprávněný prospěch jedné ze zúčastněných společností na úkor druhé. Výhodné opatření (zakoupení) zboží totiž nebylo finálním stavem, jehož chtěl obviněný dosáhnout, ale ten se naplnil až poté, co obviněný využil své znalosti obchodních partnerů společnosti K., a. s., jimž, namísto tradičního obchodního partnera, zboží prodal za společnost K., s. r. o. Tím se teprve skutkový děj zakončil, stejně jako tím byl stanoven konečný úkor na straně společnosti K., a. s., která, bez takového prodeje a za řádného běhu věcí, by si byla mohla opětovně zajistit další zboží a jím zaopatřit aktuální potřeby svých zákazníků, což by současně značilo, že prospěch z takového obchodu by nemohl vzniknout na straně společnosti K., s. r. o., (resp. byl by pouze dílčí, v podobě cenově výhodně zakoupeného zboží, což však, pokud by toto nebylo prodáno, nemělo zásadní ekonomický smysl). Obviněný ovšem do naznačeného standardního chodu věcí zasáhl, a to právě jako člen orgánů dvou podniků, což mu umožnilo dostat se k požadavkům odběratelů společnosti K., a. s., a zajistit požadované dodávky společností K., s. r. o. Teprve tím byl – při zohlednění výše naznačených judikatorních závěrů, podle nichž zejména v případě jednání podřaditelného pod skutkovou podstatu § 128 odst. 2 trestního zákona nemuselo jít o smlouvu, která by byla uzavřena mezi organizacemi nebo podniky, v nichž byl pachatel činný, ale mohl být smluvní stranou i třetí subjekt – naplněn záměr obviněného a současně jednání ve smyslu zmíněné skutkové podstaty.

Naopak nelze akceptovat argumentaci odvolacího soudu, podle níž již tyto další kroky relevantní nejsou a bylo údajně v podstatě nerozhodné, zda obviněný výhodně zakoupené zboží dále prodal pod cenou, zničil je apod. – takový závěr nerespektuje podstatu kroků obviněného, relevantních z pohledu aplikované skutkové podstaty a jí chráněných zájmů, ale nedůvodně z průběhu skutkového děje vytrhává pouze jeho část.

Při správném postupu tedy soudy měly zohlednit jak přeprodej zboží mezi společnostmi K., a. s., a K., s. r. o., tak i jeho následné užití společností K., s. r. o., k uspokojení potřeb zákazníků jinak poptávajících dodávky u společnosti K., a. s., což byly rovněž smlouvy, uzavřené obviněným nacházejícím se v postavení člena orgánů dvou podniků se stejným předmětem činnosti, ve zjevném úmyslu opatřit jinému, a to společnosti K., s. r. o., prospěch, na úkor společnosti K., a. s., – společnost K., s. r. o., tak dosáhla jednak prodejní marže a současně nelze opominout ani její zjevný vstup do povědomí zákazníků jako subjekt, jenž dokáže namísto společnosti K., a. s., zajistit potřebné dodávky. Tento děj byl přitom zakončen dne 13.10.2009, což při délce promlčecí doby a při datu doručení usnesení o zahájení trestního stíhání obviněnému dne 18.4.2014 značí, že k promlčení trestního stíhání stran tohoto deliktu nedošlo.

Ve vztahu ke skutku popsanému v bodě I. rozhodnutí soudů obou stupňů je potom namístě doplnit, že následné spáchání trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 trestního zákona neznamenal přerušení promlčení trestního stíhání trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 trestního zákona s ohledem na skutečnost uvedenou v § 67 odst. 3 písm. b) trestního zákona, neboť na zmíněný trestný čin podle § 128 odst. 2 trestního zákona trestní zákon stanoví trest mírnější než za trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 trestního zákona (horní hranice trestu odnětí svobody jsou shodné, ale spodní je podle § 128 odst. 2 trestního zákona nižší).

Vrchní soud v Praze tudíž pochybil, pokud zastavil trestní stíhání obviněného i pro skutek (trestný čin) popsany v bodu II. výroku jeho usnesení a trestní stíhání obviněného proto, jinak řečeno, nesprávně zastavil bez k tomu zákonem stanovených podmínek, což – tato nesprávnost – byla důsledkem vadného právního posouzení skutku. Popsaný postup tak založil existenci dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. f) a g) trestního řádu.

S ohledem na popsané skutečnosti

n a v r h u j i,

aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, k jehož konání může přistoupit s ohledem na § 265r odst. 1 písm. b) trestního řádu

1. podle § 265k odst. 1, 2 trestního řádu za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 trestního řádu zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13.1.2017 sp. zn. 6 To 4/2017, a to ve výroku, kterým byl podle § 257 odst. 1 písm. c), § 223 odst. 1 trestního řádu z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. b) trestního řádu zrušen rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14.10.2016 sp. zn. 2 T 3/2016 v bodu II. výroku o vině a trestní stíhání obviněného bylo zastaveno, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušenou část rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
2. a dále postupoval podle § 265l odst. 1 trestního řádu a přikázal věc Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Pokud by Nejvyšší soud shledal, že je v posuzované věci nutno rozhodnout jiným způsobem, než předpokládaným v § 265r odst. 1 písm. b) trestního řádu, vyjadřují i pro tento případ souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání.

Brno 18.1.2018

JUDr. Pavel Zeman
nejvyšší státní zástupce